

Голові разової спеціалізованої вченої ради СВР ID
35.735.031 Національної академії сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного,
доктору історичних наук, професору
Виздрику Віталію Степановичу,
вул. Героїв Майдану, 32, м. Львів-26, 79026

ВІДГУК

**офіційного опонента на дисертацію
ДОЛГАНОВОЇ Маріанни Володимирівни
«Історичний досвід створення та функціонування інституту військових
капеланів у постсоціалістичних країнах (90-ті роки XX – початок XX
століття)», подану до захисту на здобуття наукового ступеня доктора
філософії за спеціальністю 032 «Історія та археологія»**

Збройні сили іноземних держав мають значний досвід релігійної опіки військовослужбовців за допомогою інституту військових капеланів і міжнародні релігійні організації. Військові священники не лише задовольняють духовні потреби особового складу, а також консультують командирів із питань морально-психологічного стану військ.

Розбудова Української держави неможлива без відповідного духовно-гуманітарного підґрунтя, адже вона супроводжується зміною суспільних цінностей і трансформацією державних та соціальних структур. Співпраця релігійних організацій з військовими формуваннями розпочалася ще у 1992 році, проте тривалий час залишалася безсистемною і без належного правового регулювання. Лише на початку XXI ст. між армією та Церквою налагодився конструктивний діалог, який у 2021 році завершився ухваленням Закону України «Про Службу військового капеланства». Тому намір М. Долганової присвятити своє дослідження осмисленню історичного досвіду розвитку військового капеланства у постсоціалістичних країнах, його адаптації до українських умов, а також особливостей організації військової душпастирської опіки задля забезпечення належного рівня духовності військовослужбовців у мирний час, у період воєнних операцій та збройних конфліктів є об'єктивно вмотивованим і науково виправданим. Загалом дисертантка успішно заповнила цю лакуну в наших знаннях.

Вх. № 738/580-6
“26” 06 2023 р.
Національна академія сухопутних військ